

NAAMSWIJZIGING

Antvelink-Brugman, mw. mr. G.J. te Rotterdam thans: **Brugman, mw. mr. G.J.**
Nawijn Advocaten te Zoetermeer thans: **BVB Advocaten**
Dippel Lunshof Cappendijk Advocaten te Hoorn thans: **Dippel & Butter Advocaten**
Van Dunné & Felix te Rotterdam thans: **Van Dunné Witholt Golterman Advocaten**
Arends, mw. mr. A.P. te Bussum thans: **Gevaerts-Arends, mw. mr. A.P.**
Janssen, Ohlenroth & Ponsioen te Leiden thans: **Janssen, Ohlenroth & Partners**
Kortenbach Van Steensel te Den Haag thans: **Kortenbach Van Steensel, Niesten Sars & Kramer** te Doetinchem thans: **Kramer & Sars Advocaten**

Vreeken c.s. te Hoorn thans: **Kuit Utrillas Vreeken advocaten & procureurs**
Gilhuis Verheijden Huntjens Advocaten te Rotterdam thans: **Verheijden Huntjens Advocaten**

BEZOEKADRES/POSTBUS/ TEL./FAX/E-MAIL

Advocatenkantoor Blokziel BV te Almere: e-mail info@blokziel.nl
Bureau Rechtshulp te Roosendaal: e-mail roosendaal@brabant.bureaurechtshulp.nl
Dippel & Butter Advocaten te Hoorn: e-mail dibuadvocaten@planet.nl
GVK Agro Advocaten te Deventer: tel. 0570-627880

Holla Poelman Advocaten te Eindhoven: Beukenlaan 46 (5651 CD) Eindhoven
Advocatenkantoor Van der Kleij te Zwolle: tel. 038-4220094, fax 038-4224268
Kok, Weel Vos Advocaten te Haarlem: Kenaupark 24 (2011 MT) Haarlem, postbus is opgeheven
Kramer & Sars Advocaten te Doetinchem: tel./fax 0314-370491, e-mail info@sarskramer.nl
Lutjens Advocatuur BV te Amsterdam: tel. 020-4863801, fax 020-4863802
Advocatenkantoor Meijer te Sint Annaparochie: Van Harenstraat 3 (9076 BS) Sint Anna parochie, tel. 0518-402186, fax 0518-402976
Willems Advocaten & Rechtsanwältte te Almere: Rentmeesterstraat 42 (1315 JS) postbus 1301 AB) Almere

Willems Advocaten & Rechtsanwältte te Amsterdam: De Lairessestraat 111-115 (1075 HH) postbus 75966 (1070 AZ) Amsterdam

Disciplinaire beslissingen

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het Advocatenblad zijn gepubliceerd zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. H.J.A. Knijff, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

TEGENSTRIJDIGE BELANGEN EN BELANGENVERSTRENGELING

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 12 november 2001
(*mrs. Verhoeven, Degenaar, Gilhuis, Grootveld en Van Nispen tot Sevenaer*)

De advocaat dient zich te onthouden van de behartiging van tegenstrijdige belangen, maar moet ook vermijden dat de vrees daarvoor bij zijn cliënt wordt opgeroepen.

(Schijn van) belangenverstremgeling ontstaan als gevolg van overstap van de advocaat naar een ander kantoor tijdens de behandeling van de zaak.

- *Advocatenwet art. 46 (2.4.2 Tegenstrijdige belangen van verschillende cliënten)*
- *Gedragsregel 7*

Feiten

Tijdens de periode december 1993 tot en met juni 1995 wordt klagster in een echtscheidingsprocedure bijgestaan door mr. A, die als advocaat verbonden is aan kantoor B. Daarna staan diverse andere advocaten van andere kantoren haar bij.

De echtgenoot van klagster wordt in de echtscheidingsprocedure vanaf het begin bijgestaan door een advocaat verbonden aan kantoor C; vanaf 1 maart 1995 is dat mr. X.

Per 1 september 2000 stapte mr. X over van kantoor C naar kantoor B. Mr. X blijft na die overstap de echtgenoot van klagster bijstaan. Die bijstand betreft dan nog een appèlprocedure met betrekking tot het gezag over de kinderen en een alimentatiewijziging. Bij kantoor B is het (in 1995 afgesloten) echtscheidingsdossier ten name van klagster nog aanwezig. Alle relevante stukken die zich in dat dossier bevinden zijn inmiddels al bij de diverse gerechten overgelegd en derhalve bij partijen

bekend. Mr. X heeft geen contact over de zaak met mr. A, die inmiddels zijn kantoorgenoot is geworden.

Klagster stelt zich op het standpunt dat mr. X de behandeling van de zaak voor haar (ex-)echtgenoot dient neer te leggen in verband met een tegenstrijdig belang. Mr. X raadpleegt hierover de deken. Deze is van oordeel dat mr. X zich niet uit de zaak hoeft terug te trekken.

Klacht

Ten onrechte is mr. X, na zijn overstap van kantoor C naar kantoor B, de belangen van de man blijven behartigen.

Overwegingen van de raad

Een van de meest elementaire beginselen van de advocatuur behelst de principiële partijdigheid van de advocaat. Deze verdraagt zich niet met de behartiging van belangen die strijdig zijn met de belangen van de cliënt. De advocaat dient zich te onthouden van de behartiging van tegenstrijdige belangen, maar moet ook vermijden dat de vrees daarvoor bij zijn cliënt wordt opgeroepen (vgl. HvD 15 juni 1998, *Advocatenblad* 19 februari 1999).

In het onderhavige geval heeft mr. X zijn cliënt bijgestaan in geschillen tussen die cliënt en zijn ex-echtgenote, die betroffen of voortsproten uit de echtscheiding van deze partijen. Op een gegeven moment is mr. X van zijn toenmalige kantoor (C) toegetreden tot het kantoor B, zijnde het kantoor waaraan ook is verbonden de advocaat die eerdergenoemde (ex-)echtgenote heeft bijgestaan in verband met genoemde geschillen. Aldus kwam mr. X in een positie te verkeren waarin hij als advocaat opging treden tegen een vroegere cliënte, klagster, van het kantoor waaraan hij verbonden was geworden en dit in een zaak die, zo deze al niet dezelfde was, in elk geval verband hield met de door dat kantoor eerder voor die

vroegere cliënte behandelde zaak. Doordat aldus het kantoor, waaraan klaagster in het verleden haar belangen heeft toevertrouwd, de belangen van haar wederpartij is gaan behartigen, kon de vrees bij klaagster worden opgeroepen dat mr. X kan beschikken over informatie die klaagster eerder aan een advocaat van hetzelfde kantoor (mr. A) had toevertrouwd. Ook al is het zo dat mr. X geen contact met mr. A heeft gehad over de zaak van klaagster noch kennis heeft genomen van het desbetreffende dossier van klaagster, dan nog had mr. X naar het oordeel van de raad zelfs maar de schijn van belangenverstremming dienen te voorkomen door na zijn toetreding tot het kantoor B de behartiging van de belangen van de wederpartij van klaagster neer te leggen. De klacht gericht tegen het feit dat hij dit niet heeft gedaan is dan ook gegrond.

De raad acht evenwel geen termen aanwezig tot het opleggen van een maatregel, nu mr. X zich van het dilemma waarin hij was komen te verkeren bewust is geweest, advies heeft gevraagd aan de deken en op basis van het antwoord van de deken mocht menen niet onbetamelijk te handelen door voort te gaan met de behartiging van de belangen van zijn cliënt. De raad neemt tevens in aanmerking dat niet is gebleken dat daardoor in enigerlei opzicht nadeel aan de behartiging van de belangen van klaagster in de betreffende geschillen is berokkend.

Volgt

Gegroundverklaring, geen maatregel.

DIFFAMERENDE STELLINGEN

Raad van Discipline Arnhem, 12 november 2001
(*ms. Van der Hulst, Baks, Bosma, Brandsma en Langeler*)

Diffamerende stellingen

Informatieplicht van een advocaat?

- *Advocatenwet art. 46 (3.3.1 grievende uitlatingen)*
- *Gedrageregels 30 en 31*
- (*Art. 21 Rv.*)

Feiten

Mr. X trad op als advocaat van een cliënte met een vordering tegen de klager, de WAM-verzekeraar, ter zake van een ongeval op 30 oktober.

Bij memorie van grieven heeft mr. X onder meer aangevoerd dat de klager in de voorfase van de procedure medisch deskundigen heeft voorgesteld die niet door zijn cliënte konden worden geaccepteerd vanwege hun vaak dubieuze wijze van onderzoek en rapporteren, alsmede dat enkele van de door klager voorgestelde medici in het verleden tuchtrechtelijk veroordeeld zijn voor hun handel- en werkwijze. Tevens heeft mr. X in die memorie van grieven gesteld dat de klager juist die medici voorstelde als deskundigen van wie klager wist dat zij vermeld stonden op een 'zwarte lijst' van medici die circuleert binnen slachtofferrechtsbijstandskringen. Op 30 december is de cliënte van mr. X nogmaals een ongeval overkomen. Zowel de klager als mr. X was daarvan op de hoogte. Van de door dat ongeval geleden schade heeft de cliënte een schadevergoeding van een andere verzekeraar ontvangen.

De klacht is tweeledig:

- Mr. X heeft voor de klager diffamerende stellingen geponeerd in een procedure zonder daarvoor voldoende bewijs bij te brengen.
- Mr. X heeft bewust informatie, die hij spontaan aan de klager had moeten verstrekken, verzwegen.

Overwegingen raad

Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel overwoog de raad dat vast is komen te staan dat mr. X met zijn bij memorie van grieven gedane uitlating dat enkele van de door klager voorgestelde medici tuchtrechtelijk veroordeeld zijn, uitsluitend op één bepaalde medicus gedoeld heeft. Mr. X heeft daarmee de werkelijkheid geweld aangedaan en onjuiste informatie verstrekt, welke onjuistheid hij kende, zodat hij gehandeld heeft in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.

Ten aanzien van het tweede klachtonderdeel overwoog de raad dat vast is komen te staan dat zowel klager als mr. X wist dat de cliënte van mr. X op 30 december een tweede ongeval heeft gehad. Niet is komen vast te staan dat de klager mr. X verzocht heeft om aan hem informatie te verstrekken over de gevolgen van dit tweede ongeval voor de cliënte van mr. X.

Niet kan worden aangenomen dat mr. X, als advocaat van de wederpartij van klager, een spontane informatieplicht ten opzichte van de klager heeft om (mogelijk voor zijn cliënte nadelige) informatie te verstrekken.

Volgt

Gegroundverklaring van het eerste onderdeel, met oplegging van een enkele waarschuwing, en ongegrondverklaring van het tweede onderdeel.

E.

GRIEVENDE UITLATING

Raad van Discipline Amsterdam, 19 november 2001
(*ms. Van Bennekom, Karsten, Van Ardenne, Remme en Hamming*)

Onnodig grievende uitlating.

- *Advocatenwet art. 46 (3.3.1 Grievende uitlatingen)*
- *Gedragregel 31*

Feiten

Klaagster en haar zus hebben een v.o.f. in tweedehands kinderkleding. De v.o.f. wordt gedreven vanuit een pand dat door de zus van klaagster voor een gering bedrag aan de v.o.f. is verhuurd. Er ontstaat een vertrouwensbreuk tussen de zus van klaagster en klaagster nadat de zus heeft bemerkt dat klaagster een opdracht van de v.o.f. heeft gefactureerd op briefpapier van de v.o.f. met daarop vermeld het privé-banknummer van klaagster.

Mr. X krijgt opdracht van de zus van klaagster om een vordering in te stellen tot nadere vaststelling van de huurprijs van het winkelpand. In de dagvaarding motiveert hij de prijsverhoging van f 720 per jaar tot f 12.500 per jaar met de stelling dat vanwege diverse oorzaken, onder andere een vermoedelijke poging tot fiscale fraude door klaagster, een verwijdering tussen de vennoten is opgetreden.

Mr. X acht genoemde kwalificatie gerechtvaardigd aangezien hij daarmee de ernst van de breuk tussen de zussen/vennoten wilde benadrukken en het ontstaan van het geschil wilde verklaren en voorts daarmee de hoogte van de huurverhogingen wilde rechtvaardigen. Daarnaast achtte hij het vanuit een strategisch oogpunt passend de oorzaak van het familieconflict en de ernst daarvan te vermelden teneinde de rechter duidelijk te maken dat het gelasten van een schikkingscomparitie zonder zin zou zijn en de rechter het zwaarwichtig belang van zijn cliënt bij de huurverhoging op voorhand zou begrijpen. Ten slotte beroept mr. X zich er op dat hij met behulp van boekhoudkundige bescheiden zelf de juistheid van de gebezigde kwalificatie heeft onderzocht.

Overwegingen raad

De raad stelt voorop dat een advocaat een grote mate van vrijheid heeft de belangen te behartigen van zijn cliënt op de wijze die hem – in overleg met zijn cliënt – goetdunkt. Deze vrijheid is evenwel niet onbegrensd en ontslaat hem niet van zijn verplichting ook jegens de wederpartij van zijn cliënt de geboden zorgvuldigheid in acht te nemen. Met name dient hij zich in woord en geschrift niet onnodig grievend over de wederpartij uit te laten.

De raad is van oordeel dat mr. X de grenzen van genoemde vrijheid heeft overschreden door ten processe de wederpartij van zijn cliënte ervan te betichten vermoedelijk fiscale fraude te hebben gepleegd. In dit verband stelt de raad voorop dat deze passage jegens klaagster grievend kan worden genoemd. Weliswaar heeft mr. X onweersproken gesteld dat hij de gronden voor dit vermoeden zelf heeft onderzocht, maar zelfs indien dit onderzoek het vermoeden van fiscale fraude zou kunnen rechtvaardigen volgt daaruit nog niet dat het ten processe uiten van dit vermoeden met het oog op de ingestelde vordering tot huurprijsvaststelling nodig was. Genoemde omstandigheid was immers niet van belang voor de vaststelling van de hoogte van de vast te stellen huurprijs. Voorts had mr. X de rechter, ook in de dagvaarding, op andere wijze duidelijk kunnen maken dat, gelet op het familieconflict, niet verwacht mocht worden dat een schikkingscomparitie tot een positief resultaat zou leiden.

Volgt

Gegrondbevinding van de klacht zonder oplegging van een maatregel.

VERREKENING BETWISTE DECLARATIE

Hof van Discipline, 23 november 2001, no. 3246

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, De Jong Schouwenburg, Scheltema en Hooykaas)

Raad van Discipline Amsterdam, 10 juli 2000

(mrs. De Groot, Van Ardenne, Breederveld, Hamming en Klaver)

Het is niet toegestaan het betwiste gedeelte van een declaratie te verrekenen met ten behoeve van de cliënt ontvangen gelden. De advocaat dient het betwiste gedeelte onder de deken te storten, ook wanneer de declaratie betrekking heeft op bijstand in een strafrechtelijke aangelegenheid.

Bevoegdheidsperikelen.

- *Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1 Financiële verhouding; 6 Tuchtprocesrecht)*
- *Gedragsregel 27 lid 2*

Feiten

Mr. X verleent, na tussenkomst van een derde, een zekere M, aan klager bijstand in een strafrechtelijke procedure bij het Gerechtshof te Amsterdam. De aanleiding is de inbeslagname van een aan klager toebehorende auto. Volgens M is hij met mr. X overeengekomen dat deze de zaak voor een bedrag van f 750 zou behandelen.

Het hof beslist dat de auto terecht in beslag is genomen maar dat de Staat aan klager een geldelijke tegemoetkoming dient te betalen van f 33.721,25. De procureur-generaal en klager gaan van deze uitspraak in cassatie. De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep van de procureur-generaal en verklaart klager in het door hem ingestelde beroep niet-ontvankelijk. Na herhaaldelijk aandringen van M maakt mr. X eind 1998 f 7.500 over aan M. Daags daarop betaalt hij aan M in contanten een bedrag van f 12.600,53 en geeft hij een op diezelfde dag gedateerde declaratie af ter hoogte van f 14.370.

Een maand eerder had mr. X aan M laten weten dat hij nog geen betaling van de Staat had ontvangen.

Mr. X is begin 1999 nog in beroep gegaan, ten behoeve van klager, bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, zonder daarvoor kosten in rekening te brengen.

Klager betwist vervolgens de juistheid van die declaratie, onder meer op grond van een met M gemaakte honorariumafpraak. De deken verzoekt vervolgens mr. X om het betwiste gedeelte van de declaratie bij hem in depot te storten, aan welk verzoek mr. X geen gevolg geeft. In de correspondentie met de deken beroept mr. X zich erop dat hij in deze zaak als belastingadviseur en lid van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) is opgetreden en dat hij mitsdien niet gebonden is aan aanwijzingen van de deken. Meer algemeen betwist hij op die grond dat de raad van discipline terzake bevoegd is.

De klacht bestaat uit de navolgende onderdelen:

- mr. X heeft een zaak aangenomen tegen een vast bedrag van f 750, in afwijking waarvan hij in een later stadium een declaratie heeft doen toekomen ter hoogte van f 14.370;
- hij heeft deze wijziging van zijn declaratie niet (vooraf) met klager besproken;
- hij heeft werkzaamheden verricht zonder opdracht van klager;
- hij heeft zijn declaratie zonder toestemming van klager verrekend met gelden die hij ten behoeve van klager onder zich had gekregen;
- hij heeft de door hem voor klager ontvangen gelden ten onrechte voor een langere periode onder zich gehouden.

De deken voegt daar ambtshalve de navolgende bezwaren aan toe:

- mr. X heeft nagelaten gevolg te geven aan het verzoek van de deken het bedrag van een door hem verrekende en grotendeels betwiste declaratie op de derdenrekening van de deken te storten;
- hij heeft misleidende informatie verstrekt aan de deken over zijn hoedanigheid van belastingadviseur en lid van de NOB.

Overwegingen raad

Mr. X heeft zich gedurende de behandeling van klagers zaak verschillende malen gepresenteerd als advocaat. Mr. X heeft onder meer aan klager een incassovolmacht gezonden waarin hij zichzelf omschrijft als advocaat en bij M een declaratie achtergelaten waarop staat dat hij advocaat en procureur is. Tevens staat op zijn briefpapier onder andere het woord 'advocatenkantoor'. Voorts is mr. X voor klager als advocaat opgetreden in de strafzaak.

De raad is op grond van deze feiten van oordeel dat afdoende is komen vast te staan dat mr. X in dezen is opgetreden als advocaat. De raad is derhalve bevoegd van de onderhavige zaak kennis te nemen.

Ad onderdeel a) van de klacht

Op grond van de feiten, en met name nu door klager geen bewijs terzake is aangeboden, is de raad van oordeel dat onvoldoende is komen vast te staan dat tussen partijen is afgesproken dat mr. X de zaak in zijn geheel voor f 750 zou behandelen. Dit onderdeel van de klacht is derhalve ongegrond.

Ad onderdeel b) van de klacht

Hieruit volgt dat dit onderdeel van de klacht eveneens ongegrond is.

Ad onderdeel c) van de klacht

De werkzaamheden die door mr. X zijn uitgevoerd met betrekking tot het beroep bij het Europese Hof voor de Rechten van de Mens zijn niet aan klager in rekening gebracht en waren noodzakelijk om een termijn te sauveren. Zij hebben uiteindelijk geen vervolg gekregen. De raad meent dat met name het sauveren van de termijn het handelen van mr. X rechtvaardigt. Dit onderdeel van de klacht is derhalve ongegrond.

Ad onderdeel d) van de klacht en onderdeel a) van de bezwaren

De raad overweegt dat mr. X niet zonder toestemming van klager tot verrekening over had mogen gaan. Nadat klager bezwaar had gemaakt tegen verrekening had mr. X in overeenstemming met gedragsregel 27, lid 2 het verrekende bedrag bij de deken dienen te deponeren. Mr. X heeft dit, ook na uitdrukkelijk verzoek van de deken, nagelaten. De raad is van oordeel dat mr. X hierdoor in strijd heeft gehandeld met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. Dit onderdeel van de klacht en de bezwaren is derhalve gegrond.

Ad onderdeel e) van de klacht

Op grond van een faxbrief van mr. X van november 1998 en het ontbreken van aanwijzingen voor het tegendeel op dit punt neemt de raad aan dat mr. X de gelden op de datum van verzending van die fax

nog niet had ontvangen. Er is vervolgens afgerekend begin december 1998. Naar het oordeel van de raad is aldus niet komen vast te staan dat mr. X de namens klager ontvangen gelden onredelijk lang onder zich heeft gehouden. Dit onderdeel van de klacht is derhalve ongegrond.

Ad onderdeel b) van de bezwaren

De raad overweegt dat de deken met betrekking tot de hoedanigheid van mr. X als advocaat en NOB-belastingadviseur een eigen onderzoeksplicht heeft. De door mr. X op dit punt verschaft informatie munt weliswaar niet uit in duidelijkheid, maar de raad is er niet van overtuigd dat mr. X het oogmerk van misleiding heeft gehad. In het licht hiervan acht de raad dit onderdeel van de bezwaren ongegrond.

Beslissing van de raad

Met het voorgaande is komen vast te staan dat mr. X heeft gehandeld in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. Op grond van de ernst van het voorgaande, en gezien de aantasting van het vertrouwen in de advocatuur, die het handelen van mr. X met zich brengt, acht de raad de maatregel van een berisping passend.

Mr. X stelt beroep in tegen de gegrondbevinding van klachtonderdeel a) en het bezwaar van de deken sub a).

Overwegingen hof

Mr. X heeft als grief aangevoerd dat de raad niet bevoegd was de onderhavige klacht te beoordelen. Daartoe heeft mr. X – kort samengevat – aangevoerd dat hij klager niet als advocaat doch uitsluitend als belastingadviseur heeft bijgestaan en dat hij als lid van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) onderworpen is aan het voor de leden van de NOB geldende tuchtrecht.

Vooropgesteld moet worden dat mr. X in de periode dat hij klager heeft bijgestaan als advocaat en procureur was ingeschreven bij de Rechtbank Utrecht, hetgeen ook thans nog het geval is. Dit brengt mee dat de Advocatenwet op hem van toepassing is, zodat hij ingevolge het in art. 46 van die wet bepaalde is onderworpen aan de door de raden van discipline en het hof uitgeoefende tuchtrechtspraak. De raad en ook het hof zijn dus bevoegd tot kennisneming van de onderhavige, tegen mr. X als advocaat, ingediende klacht. De vraag of een tegen een advocaat ingediende klacht betrekking heeft op enig handelen of nalaten als bedoeld in art. 46 van de Advocatenwet is een vraag die door de tuchtrechter beantwoord dient te worden.

Mr. X stelt de hiervoor bedoelde vraag in zijn memorie van grieven aan de orde door bezwaar te maken tegen het oordeel van de raad dat van zodanig handelen sprake is. Mr. X is werkzaam als advocaat en als belastingadviseur. Deze laatste hoedanigheid is niet een zodanige hoedanigheid dat, zoals bijvoorbeeld wel geldt voor de hoedanigheid van curator of rechter-plaatsvervanger, de in die hoedanigheid verrichte gedragingen in beginsel niet tot het terrein van het tuchtrecht behoren. Gelet op de aard van de door mr. X in verband met de hier-

voor beschreven procedure ten behoeve van klager verrichte werkzaamheden, moet worden geoordeeld dat deze werkzaamheden ook kunnen en plegen te worden verricht door advocaten die niet tevens belastingadviseur zijn, waarbij niet van belang is of die advocaat zelf over de nodige specialistische kennis beschikt dan wel daarvoor een adviseur moet inschakelen. Dit brengt mee dat er voldoende aanknopingspunten zijn met de uitoefening van de advocatenpraktijk om het handelen en nalaten van mr. X, die immers ook advocaat is, aan artikel 46 van de Advocatenwet te toetsen. Hieraan kan niet afdoen de (overigens door klager betwiste) stelling van mr. X dat klagers gemachtigde, die hem in verband met zijn fiscale deskundigheid had ingeschakeld, moet hebben begrepen dat hij uitsluitend als belastingadviseur is opgetreden.

Uit het voorafgaande volgt dat voor mr. X ook in het onderhavige geval de gedragsregels golden. Dit betekent dat, nu mr. X in strijd met gedragsregel 27, lid 2, ondanks het op betwisting van de declaratie gegronde bezwaar daartegen van klager zijn declaratie heeft verrekend met de gelden die hij ten behoeve van klager onder zich had en heeft geweigerd te voldoen aan het verzoek van de deken het verrekende bedrag bij hem te deponeren, onderdeel d van de klacht en onderdeel a van het bezwaar gegrond zijn. Mr. X heeft nog aangevoerd dat het bepaalde in gedragsregel 27, lid 2, uitsluitend geldt indien de betwiste declaratie ter begroting kan worden ingediend, doch dit verweer berust op een te beperkte en dus onjuiste uitleg van deze gedragsregel. Gelet op de aard en de ernst van het verwijt dat mr. X treft acht het hof de door de raad opgelegde maatregel gerechtvaardigd.

Beslissing hof

Het Hof van Discipline bekrachtigt de beslissing van de raad van discipline in het ressort Amsterdam van 10 juli 2000.

TEGENSTRIJDIGE BELANGEN

Hof van Discipline, 23 november 2001, nr. 3178

(mrs. Zwitser-Schouten, Beker, Heidinga, Peeperkorn en Knottnerus)

Raad van Discipline Amsterdam, 3 april 2000

(mrs. De Groot, Klaver, Romijn, Remme en Wiarda)

Behartigen van tegenstrijdige belangen. Cliënt niet op de hoogte houden van het verloop van schikkingsonderhandelingen.

- *Advocatenwet artikel 46; 48 lid 6 (1.2 Vereiste communicatie met de cliënt; 2.4.2 Tegenstrijdige belangen van verschillende cliënten; 6 Tuchtprocesrecht)*
- *Gedragsregels 7, 8*

Feiten

Op 25 januari 1992 is de vennootschap onder firma A B.V. i.o. opgericht, een onderneming die tot doel had om nijlbaarzen vanuit Uganda in Nederland en omliggende landen te importeren. De oprichters waren klager en B.

Klager en B hebben op 20 oktober 1992 een andere vennootschap onder firma opgericht, namelijk C B.V. i.o. Of deze nieuwe vennootschap de opvolger was van de vennootschap onder firma A B.V. i.o. is niet duidelijk geworden. Op 15 april 1993 is klager als vennoot uitgetreden uit de vennootschap onder firma C B.V. i.o. en werd hij werknemer van deze vennootschap. De vennootschap onder firma is op 25 februari 1994 omgezet in een besloten vennootschap. Ook van deze besloten vennootschap werd klager werknemer. In het vervolg van deze uitspraak wordt elk van de drie vennootschappen aangeduid als: C.

C heeft begin 1992 twee partijen nijlbaarzen afgenomen van Z, exporteur in Uganda, welke partijen bij aankomst niet voor menselijke consumptie geschikt bleken te zijn.

Voor C was dit aanleiding de verschuldigdheid van de koopsom voor deze twee partijen te betwisten. De betwisting heeft geleid tot een procedure voor de rechtbank te Y. Bij vonnis en aanvullend vonnis heeft de rechtbank C, B en klager hoofdelijk veroordeeld tot betaling van hoofdsom, rente en kosten. Nadat de rechtbank vonnis heeft gewezen nam mr. X de behandeling van de zaak over van de advocaat die C, B en klager eerder bijstond. Nadat voormeld vonnis was gewezen, heeft Z executoriaal beslag laten leggen op het woonhuis van klager. In kort geding is het klager gelukt om schorsing van de executie te verkrijgen.

Mr. X is in onderhandeling getreden met (de advocaat van) Z, in het kader waarvan C f 40.000, op de derdengeldrekening van Mr. X heeft gestort. Toen een akkoord bereikt leek te zijn op een bedrag van f 55.000, wenste Z daarenboven nog proceskosten te ontvangen. Voor C was dit laatste aanleiding om de onderhandelingen af te breken en aan mr. X te vragen het bedrag van f 40.000 terug te storten, hetgeen is geschied. Omtrent één en ander heeft mr. X klager schriftelijk op de hoogte gesteld.

Nadat C een ontslagvergunning voor klager had aangevraagd, berichtte mr. X aan klager dat hij in de zaak tegen Z niet langer voor hem zou optreden. Mr. X raadde klager aan een andere advocaat te zoeken. Mr. X bleef C en B bijstaan.

Klacht

De klacht bestaat uit de navolgende onderdelen:

- mr. X heeft tegenstrijdige belangen behartigd;
- mr. X heeft de belangen van klager achtergesteld bij de belangen van C en B;
- toen mr. X zich terugtrok als advocaat van klager heeft mr. X zich niet teruggetrokken als advocaat van C en B;
- klager is door mr. X niet tijdig op de belangentegenstellingen gewezen;
- mr. X heeft klager niet afdoende op de hoogte gehouden van – met name – de schikkingsonderhandelingen.

Klager verzoekt de raad uitspraak te doen als bedoeld in artikel 48 lid 6 van de Advocatenwet.

Overwegingen raad

Ad onderdeel a van de klacht

Naar het oordeel van de raad liepen de belangen van klager, C en B op het moment dat mr. X de zaak tegen Z in behandeling nam zodanig parallel dat niet gesteld kan worden dat mr. X in die periode tegenstrijdige belangen heeft behartigd. Voor alle partijen was het duidelijk dat niet klager maar C en/of B draagplichtig waren. De inspanningen van mr. X waren er ook op gericht de vorderingen van Z voor rekening van C te laten komen. De raad acht dit onderdeel van de klacht dan ook ongegrond.

Ad onderdeel b van de klacht

Tijdens het voeren van de schikkingsonderhandelingen met Z trad mr. X – nog steeds ook – als raadsman van klager op. Naar het oordeel van de raad is niet vast komen te staan dat mr. X klager van het verloop van deze onderhandelingen in voldoende mate op de hoogte heeft gehouden. Uit de brief van mr. X aan klager van 15 januari 1996 blijkt dat mr. X klager eerst achteraf – nadat gebleken was dat de onderhandelingen op niets waren uitgelopen – van het verloop van deze onderhandelingen op de hoogte heeft gesteld. Mr. X heeft tevens nagelaten klager – op het moment dat duidelijk was dat de onderhandelingen waren vastgelopen – bij de nadere besluitvorming terzake te betrekken. Bovendien, en vooral, had klager tenminste van mr. X mogen verwachten dat mr. X hem op de hoogte had gesteld van de instructie tot terugstorting van het bedrag dat onder mr. X was gedeponereerd. Dat had klager immers in staat gesteld hierover met B en Z te overleggen voordat het te laat was. Op grond van het voorafgaande is de raad van oordeel dat mr. X door aldus te handelen de belangen van klager heeft achtergesteld bij de belangen van C en B. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.

Ad onderdeel c van de klacht

Naar het oordeel van de raad dient een advocaat die constateert dat tussen de cliënten voor wie hij optreedt een belangentegenstelling bestaat zijn werkzaamheden ten behoeve van beide cliënten te beëindigen. Zet de advocaat in dat geval zijn werkzaamheden voor één van beide cliënten voort dan blijft de belangentegenstelling in die zin bestaan dat de advocaat de kennis en informatie die hij heeft met betrekking tot de ene cliënt zou kunnen gebruiken in de zaak van de andere cliënt. Nu uit de brief van mr. X aan klager van 18 januari 1996 blijkt dat mr. X zich heeft teruggetrokken vanwege de bestaande tegenstelling tussen klager enerzijds en C en B anderzijds, had mr. X ook zijn werkzaamheden ten behoeve van C en B moeten beëindigen. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.

Ad onderdeel d van de klacht

Naar het oordeel van de raad heeft het voor mr. X duidelijk moeten zijn dat sprake was van een zodanig ongewenste belangenverstrengeling dat voortzetting van zijn werkzaamheden niet langer verantwoord was op het moment dat de door hem gevoerde onderhandelingen vastliepen. Op dat moment werd in elk geval duidelijk dat de

belangen van B en C enerzijds niet langer parallel liepen met de belangen van klager anderzijds. Uit de brief van mr. X aan klager van 15 januari 1996 blijkt dat het mislukken van de onderhandelingen voor mr. X geen aanleiding was een belangentegenstelling te constateren en om die reden zijn werkzaamheden te beëindigen. Mr. X is hiertoe pas overgegaan nadat hem duidelijk werd dat C een vergunning voor het ontslag van klager had aangevraagd. In zijn brief aan klager van 18 januari 1996 verwijst mr. X ook uitdrukkelijk naar deze omstandigheid. Dit onderdeel van de klacht is gegrond.

Ad onderdeel e van de klacht

De raad acht dit onderdeel van de klacht gegrond en verwijst voor de nadere motivering naar hetgeen is overwogen ten aanzien van onderdeel b van de klacht.

Onder verwijzing naar het bovenstaande is toewijsbaar het verzoek uit te spreken dat mr. X jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt (art. 4.8 lid 6 Advocatenwet).

Beslissing van de raad

De raad

- verklaart onderdeel a van de klacht ongegrond;
- verklaart onderdelen b tot en met e van de klacht gegrond;
- spreekt uit dat mr. X jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt;
- legt aan mr. X de maatregel van enkele waarschuwing op.

Mr. X stelt beroep in hetwelk strekt tot vernietiging van de beslissing van de raad op de klachtonderdelen b tot en met e en tot afwijzing van de door klager verzochte uitspraak als bedoeld in artikel 48 lid 6 van de Advocatenwet.

Overwegingen hof

In zijn schriftelijke reactie op de memorie van appèl van mr. X heeft klager hoger beroep ingesteld tegen de ongegrondverklaring van onderdeel a van de klacht. In dit hoger beroep is klager niet-ontvanke-lijk. De Advocatenwet schrijft voor dat hoger beroep tegen een beslissing van een raad binnen dertig dagen na verzending van een afschrift van de beslissing moet worden ingesteld; klager heeft met zijn hoger beroep deze termijn ruimschoots overtreden. Het is vaste jurisprudentie van het hof dat incidenteel appèl na het verstrijken van deze termijn niet meer mogelijk is.

Uit zijn toelichting op zijn grief met betrekking tot klachtonderdeel b blijkt dat klager de achterstelling van zijn belangen bij die van C en B onder meer baseert op het verwijt dat mr. X hem niet voldoende op de hoogte heeft gehouden van – met name – de schikkingsonderhandelingen. Over dit laatste wordt ook geklaagd in klachtonderdeel e, zodat het hof de beide klachtonderdelen en het daartegen gerichte beroep tezamen zal behandelen.

Hoewel mr. X heeft aangevoerd dat hij klager wel degelijk op de hoog-

te heeft gehouden van de schikkingsonderhandelingen, is het hof daarvan niet gebleken. De brief van mr. X aan klager van 15 januari 1996, waarin – naar uit deze brief blijkt achteraf – melding wordt gemaakt van het staken van de onderhandelingen en het terugbetalen van het depot, wijst veeleer op het tegendeel. Door een cliënt relevante informatie te onthouden – in dit geval de enige van zijn drie cliënten ten laste van wie beslag was gelegd – heeft mr. X de belangen van klager achtergesteld bij die van C en B, die hij wel bij de onderhandelingen had betrokken. De grieven, voorzover betrekking hebbende op de klachtonderdelen b en e falen dan ook.

Met betrekking tot klachtonderdeel c overweegt het hof het volgende. In de zaak tegen Z is tussen C en B enerzijds en klager anderzijds geen sprake geweest van een niet aanstonds overbrugbaar belangenconflict, dat voor mr. X aanleiding had moeten zijn om zich geheel uit de zaak terug te trekken. Het feit dat C voor klager een ontslagvergunning had aangevraagd, maakt dit niet anders, want dit arbeidsconflict raakte niet de gemeenschappelijke belangen in de zaak tegen Z. De grief, gericht tegen de beslissing van de raad op klachtonderdeel c, slaagt, zodat het hof tot het oordeel komt dat dit onderdeel ongegrond is.

Nu het hof, anders dan de raad, tot het oordeel is gekomen dat zich geen belangenconflict heeft voorgedaan, dat voor mr. X aanleiding had moeten zijn zich geheel uit de zaak terug te trekken, mist klachtonderdeel d zelfstandige betekenis. Dit klachtonderdeel acht het hof dan ook ongegrond.

De enkele omstandigheid dat mr. X klager niet voldoende op de hoogte heeft gehouden van de schikkingsonderhandelingen kan gelet op de aard en de ernst van de aan mr. X verweten gedragingen het uitspreken van het oordeel, dat mr. X jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt, niet dragen. De andersluidende beslissing van de raad op dit punt dient dan ook vernietigd te worden.

De door de raad opgelegde maatregel van enkele waarschuwing kan gelet op de aard en de ernst van de aan mr. X verweten gedragingen in stand blijven.

Beslissing hof

- vernietigt de beslissing van de raad voorzover daarbij de klachtonderdelen c en d gegrond zijn verklaard en de raad het oordeel heeft uitgesproken dat mr. X jegens klager niet de zorgvuldigheid heeft betracht die bij een behoorlijke rechtshulpverlening betaamt; en in zoverre opnieuw rechtdoende;
- verklaart de klachtonderdelen c en d alsnog ongegrond;
- wijst af de door klager verzochte uitspraak als bedoeld in artikel 48 lid 6 van de Advocatenwet;
- bekrachtigt de beslissing voor het overige.

BETALEND OF GEFINANCIERDE RECHTSBIJSTAND

*Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 26 november 2001
(mrs. Bleeker, Lucassen, Theunissen, De Bont, Van Boxsel)*

Een advocaat dient grote zorgvuldigheid te betrachten wanneer hij met een cliënt tot de afspraak komt om een zaak betalend te behandelen terwijl de cliënt in aanmerking komt voor gefinancierde rechtsbijstand. Een dergelijke afspraak dient vervolgens ten spoedigste schriftelijk aan de cliënt te worden bevestigd.

- *Advocatenwet art. 46 (1.4.3.1 Financiële verhouding; 1.5 Vereiste van schriftelijke vastlegging)*
- *Gedragsregel 24*

Feiten

Een voormalige kantoorgenoot van mr. X heeft de klager bijgestaan in twee strafzaken. De klager is veroordeeld tot in totaal achttien maanden gevangenisstraf en de voormalige kantoorgenoot van mr. X heeft vervolgens de klager bijgestaan bij de indiening van een gratieverzoek, dat niet tot resultaat heeft geleid.

Een familielid van de klager wendt zich vervolgens tot het kantoor van mr. X, met het verzoek in kort geding de schorsing van de executie te vorderen. Het familielid in kwestie spreekt met de advocaat-generaal af dat uitstel van de executie wordt verleend totdat in kort geding is beslist.

Omdat de advocaat die de zaak oorspronkelijk behandelde niet meer aan het kantoor van mr. X verbonden is, spreekt mr. X met het familielid van de klager af dat een andere kantoorgenoot de zaak zal behandelen. De klagers betalen een voorschot van f 1.000 en laten ten kantore van mr. X een ingevulde verklaring omtrent inkomen en vermogen achter, terwijl zij op een latere datum desgevraagd nogmaals f 1.000 aan voorschot aan mr. X betalen.

De advocaat die de zaak zou behandelen laat vervolgens aan de klager weten dat de zaak behandeld zal worden voor een vast bedrag van f 3.000, waarna klager zich tot een andere advocaat wendt die de zaak behandelt op basis van een toevoeging.

Mr. X voert ten verweere aan dat zijn kantoor de zaak uitsluitend tegen betaling wilde behandelen, mede gelet op het slechte betalingsgedrag van klager bij de vorige toevoeging, het spoedeisende karakter van de zaak en het feit dat klager reeds vaker valsheid in geschrifte en diefstallen heeft gepleegd. Om die reden, aldus mr. X, wenste hij geen enkele risico te nemen en eiste hij betaling vooraf. Het feit dat klager f 2.000 als voorschot heeft betaald wijst nadrukkelijk in een andere richting dan gefinancierde rechtsbijstand, omdat de hoogste eigen bijdrage immers veel minder dan f 2.000 bedraagt. Die betaling vloeyde, aldus mr. X, dan ook logisch voort uit de gemaakte tariefafpraak en klager heeft daarmee ingestemd en betaald.

Overwegingen raad

In het geval dat een cliënt in aanmerking komt voor gefinancierde rechtshulp, is een afspraak tot betaling op zich niet ongeoorloofd, maar een dergelijke door de advocaat gestelde betalingsafpraak vereist grote zorgvuldigheid van de zijde van de advocaat. De advocaat mag de cliënt niet in de richting van een betalingsafpraak in plaats van mogelijke gefinancierde

rechtsbijstand beïnvloeden, hij mag geen misbruik maken van de omstandigheden waarin de cliënt zich bevindt en hij moet zich er deugdelijk van vergewissen dat de cliënt weet welke rechten op gefinancierde rechtsbijstand hij prijsgeeft, dat ook werkelijk wil en de consequentie daarvan kan dragen. Een en ander dient door de advocaat ten spoedigste aan de cliënt bevestigd te worden, met inbegrip van de gemaakte tariefafspraken. Deze eis geldt temeer in een situatie waarin spoed geboden is aangezien immers vermeden moet worden dat de cliënt niet duidelijk weet wat de afspraken tot het aanvragen of juist achterwege laten van gefinancierde rechtshulp dan wel het door de advocaat in weerwil van die mogelijkheid van gefinancierde rechtshulp gevraagde tarief is. Het ontstaan van dergelijke onduidelijkheid kan betekenen dat tussen de cliënt en de advocaat een geschil ontstaat over de gemaakte financiële afspraken en de cliënt zich als gevolg daarvan genoodzaakt ziet om op zoek te gaan naar een andere advocaat, ten koste van de geboden snelheid van handelen, zoals blijkt uit deze zaak.

Getoetst aan de hiervoor omschreven criteria van zorgvuldigheid moet de handelwijze van mr. X als bepaald onjuist worden aangemerkt. Hij wist dat klager in beginsel voor gefinancierde rechtshulp in aanmerking kwam. Immers had (het kantoor van) mr. X aan klager eerder rechtshulp verleend in diens strafzaak. Verder is nergens door mr. X vastgelegd, of voor de raad zelfs maar aannemelijk gemaakt, dat hij met klager althans diens familielid expliciet heeft afgesproken dat hij slechts tegen betaling van het bij zijn kantoor gebruikelijke tarief voor klager wenste op te treden hoewel klager (mogelijk) voor gefinancierde rechtshulp in aanmerking kwam. Integendeel, mr. X heeft onweersproken gelaten dat klager en zijn familielid de volgende dag zorg hebben gedragen voor de afgifte aan mr. X van een ingevulde verklaring omtrent inkomen en vermogen.

Het door mr. X gestelde feit dat f 2.000 voorschot aan hem is betaald, acht de raad niet relevant. De enkele betaling aan mr. X vormt geenszins het bewijs van de door mr. X gestelde tariefafspraken. De klager en zijn familielid hebben in dat verband aannemelijk uiteengezet dat zij geen grote kennis van het stelsel van gefinancierde rechtshulp hadden en simpelweg datgene betaalden wat mr. X als voorschot verlangde. Zij gingen ervan uit dat een en ander wel nader berekend/verrekend zou worden na de beslissing ter zake van gefinancierde rechtshulp en de daarbij op te leggen eigen bijdrage.

De klacht moet daarmee als gegrond worden aangemerkt.

De raad acht het ongepast van mr. X dat hij ter onderbouwing van zijn verweer herhaaldelijk expliciet melding heeft gemaakt van het strafrechtelijke verleden van klager. Voor de vraag of mr. X de door hem gestelde tariefafspraken met klager kan bewijzen, is toetsing aan het door mr. X uiteengezette strafrechtelijke verleden van klager niet relevant.

Gelet op de kennelijke onzorgvuldigheid van het handelen van mr. X acht de raad de maatregel van berisping gepast. De raad heeft tevens in ogen-schouw genomen dat de toonzetting van zijn verweer duidelijk maakt dat mr. X de onjuistheid van zijn handelwijze geenszins heeft ingezien, als ook dat mr. X in 2001 reeds eerder tuchtrechtelijk de maatregel van berisping opgelegd heeft gekregen.

Beslissing

De raad verklaart de klacht gegrond en legt mr. X de maatregel op van berisping.

Noot

Iets uitvoeriger dan gebruikelijk bij beslissingen in het verband van gedragsregel 24 is de raad ingegaan op de achtergronden van die regel. Het vereiste van schriftelijke vastlegging is niet (zonder meer) een vormkwestie die hierop neerkomt dat bij gebreke van schriftelijke vastlegging de afspraak geacht wordt nimmer te zijn gemaakt. Het gaat er ook om dat door middel van een schriftelijke vastlegging de cliënt de mogelijkheid heeft om de consequenties van die afspraak te overzien en wellicht dus ook de vrijheid heeft zich te bedenken, al zal hij dat wel snel kenbaar moeten maken. De raad noemt een aantal elementen dat de revue zou moeten passeren voordat vastgesteld mag worden dat de advocaat voldoende zorgvuldigheid heeft betracht voor hij tot afspraken is gekomen. Er mag geen misbruik worden gemaakt van de omstandigheden waarin de cliënt zich bevindt, hij moet zich er deugdelijk van vergewissen dat de cliënt weet wat hij precies prijsgeeft en dat de cliënt de consequenties daarvan ook kan dragen. De raad noemt in dit verband ook dat de advocaat zijn cliënt niet in de richting van een betalingsafpraak mag beïnvloeden. Dat is een criterium dat evenzeer zinvol voorkomt, als daarbij bedoeld wordt op suggesties als bijvoorbeeld dat de zaak op betalende basis sneller of beter behandeld kan worden. Strikt genomen zou wellicht ook een mededeling van de advocaat dat hij nimmer toevoegingen behandelt maar uitsluitend betalende zaken ook als 'beïnvloeding' kunnen worden aangemerkt, maar het voert te ver om aan te nemen dat, na zo'n mededeling, de advocaat geblokkeerd is om na zo'n mededeling de zaak op betalende basis in te nemen.

Een aspect dat in de beslissing niet tot zijn recht komt is de vraag in hoeverre mr. X, vanuit disciplinair oogpunt, verantwoordelijk mocht worden gehouden voor hetgeen zijn kantoorgenoot aan beslissingen nam althans aan de klager kenbaar maakte. Of de kantoorgenoot in kwestie compagnon, medewerker of stagiair was wordt niet duidelijk en evenmin waarom mr. X als de behandelend advocaat moest worden beschouwd aan wie de activiteiten van zijn kantoorgenoot mochten worden toegerekend. Kennelijk heeft mr. X – die blijkens de beslissing het standpunt heeft ingenomen dat er niets aan te merken viel – hier in zijn verweer geen punt van gemaakt.

GJK

(advertentie)

BECKER <small>Münchengladbach-Spanje-Palma</small> Rechtsanwälte Abogados Spaanse en Duitse advocaten <small>106gerlisenstr. 43 D 41061 Münchengladbach 13040kerst</small>	Tenuitvoerlegging en overname van mandaten in SPANJE en DUITSLAND T. 0049 2161-462070 F. 0049 2161-180871 e-mail: info@ra-becker.de
---	--